

42. İlimde İstikamet

Bir yerde, eğer ilmi keşif ve tespitler, insanoğlunun maddi ve manevi mutluluğunu hedef almıyor ve insanlık, emrinde şekillenmiyorsa, ilim gayesinden saptırılmış, teknoloji insanlık aleyhinde işlemeye başlamış ve insanoğlu rağmına her şey altüst olmuş demektir.

İnsanoğlu, kulak ardı edilebilecek kadar ehemmiyetsiz bir varlık değildir. O, varlık adına sözü edilen her şeyin merkez noktasını tutan bir müstesna yaratıktır. Ve insan bu hâliyle âdeta Cenâb-ı Hakk'ın en gözde sevgilisi durumundadır.

Kâinatları var eden Zât, onu varlığın özü, hulâsası ve gayesi olarak yaratmıştır. Böyle bir mevkide yaratılan insanın gayesi de, Yaratıcısını arayıp bulmak ve kendi varlığına gaybî ve uhrevî bir derinlik kazandırmak olmalıdır. Bu noktada ilme düşen vazife, insanın gözünden perdeyi kaldırıp ona gerçeği göstermek ve onu her gün yeni tefekkür ufuklarına doğru seyahate hazırlamaktır. Bu sayede, ilmin bütün buluş ve tespitleri insanoğlunun ruhunda ötelere doğru uzayıp giden birer merdiven hâline gelecek ve her an ayrı bir iman şuuru, ayrı bir ibadet aşkıyla şahlanan tali'li ruhlar, bu merdivenle cismaniyetin dehlizlerinden kurtulacak, zaman üstü hüviyetlere ulaşarak bütün zaman ve mekânların üstünde sonsuzla hemdem olacaklardır. Böyleleri için artık, ne kendilerini aşağıya çekmek isteyen tabiatın zararlı yarıları karşısında yenilmek ne de bedene ait sis ve dumanlar içinde şaşırıp kalmak söz konusu olabilir.

Çevrelerini saran bütün is ve pastan arınmış bu üstün kametlerdir ki, kim bilir, günde kaç defa gökler ötesi varlıklarla tanışıklığa girer, kaç defa meleklerle sonsuzluk istikametindeki yarışlara katılır ve kaç defa, hakikatin hararetiyle bir mum gibi eriyip mârifetin o bilinmez okyanuslarıyla bütünleşir. Eğer bugün biz gelecek adına biraz olsun ümit taşıyorsak, bu, o ruh insanların, Hak inayetlerine vesile olabileceği recâsından kaynaklanmaktadır.

İlim ile İbadet Dengesi

İlim öğrenirken ibadet hayatında da ilimle beraber daha titiz olunması gerektiğini Allah Resûlü (s.a.s) şöyle bildirir: „Kimin ilmi

artar da zühdü (dünyayı kalben terk etmesi, Allah'a yaklaşması) artmazsa, onun ancak Allah'tan uzaklaşması artar.“

Evet, insanın bir şeyler okuyup öğrenmesi, ilim talep etmesi, Allah'tan hakkıyla korkmasını gerektirir. Zaten Allah'a yaklaştırmayan ilim sahibinin sırtında sadece bir yükten ibarettir. „Kulları içinde ancak âlimler, Allah'dan hakkıyla haşyet ederler. (Yani saygı ile karışık korku içinde bulunurlar)“ (Fâtır, 35/28) ayeti de bu gerçeği ifade etmektedir. Bu durum başka bir ayette de şu şekilde ifade edilmiştir: „Şimdi iyi düşünün: Böyle olanın durumu mu iyi, yoksa gece saatlerinde, ahiretten endişe edip Rabb'inin rahmetini umarak gâh secdede, gâh kıyamda ibadet edenin durumu mu iyi? De ki: „Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Ancak akl-ı selim sahipleri, sağduyulu olanlar düşünüp ibret alır.“ (Zümer, 39/9)